

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: Radek Hons
Název diplomové práce: Úřednické vlády
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Vladislav Vnenk, Ph.D.

I.

Diplomant předložil diplomovou práci s tématem úřednické vlády, jak je patrné z názvu diplomové práce. K tématu práce jako takovému nutno konstatovat, že se jedná o zajímavé a aktuální téma, kterému stále není v právní vědě věnována náležitá pozornost, tedy výběr tématu z pozice vedoucího práce diplomové práce lze tedy vysoce kvitovat.

II.

Pokud jde o jednotlivé kapitoly diplomové práce.

V **úvodu** své diplomové práce. Z hlediska obsahového má úvod veškeré náležitosti, které by měl úvod diplomové práce obsahovat. Vedoucí má však námitku ve vztahu k vyjádření diplomanta, že *Meritem této práce je fenomén úřednických vlád, který se objevuje ve státech po celém světě*. Toto však není relevantním způsobem podloženo ze strany diplomanta.

První kapitola diplomové práce nese název *Vláda a její ústavní postavení*. Dle názoru vedoucího práce je nadbytečné v práci uvádět, že *Ačkoli se mnohým může zdát historický vývoj dané problematiky neúčelný, pro hlubší poznání vlády jakožto ústavního orgánu, je dle mého názoru nutné znát alespoň elementární historický kontext*. Historické souvislosti jsou naopak v rámci tohoto tématu diplomové práce potřebné. Problematické se vedoucímu práce jeví vyjádření, že *Klasická a dnes velmi oblíbená nomenklatura Montesquiea, o které se dnes učí již studenti na střední škole*. Nepřesně též působí ta část kapitoly (1.2.1.), kde se kandidát věnuje problematice neodpovědnosti hlavy státu, když i v případě ústavního systému ČR je prezident

republiky, jako ústavní orgán, odpovědný, typicky v rámci tzv. ústavněprávní odpovědnosti. Ne zcela z právního hlediska přesné je vyjádření kandidáta, že *Vláda je tedy oprávněna plnohodnotně vládnout jen za předpokladu, že nabyla důvěru*, když Ústava ČR nijak neomezuje pravomoci vlády, které ještě nezískala důvěru, či vládne tzv. demisi. Současně diplomant nepřesně pracuje s (neprávním) pojmem osoby pověřené k jednání o sestavení vlády a částečně jej zaměňuje s již jmenovaným předsedou vlády, byť je z textu samého zjevné, že si je diplomant vědom tohoto rozdílu. Jedná se tak o formulační neobratnost.

Nepřesné je dále vyjádření, že *Po jmenování předsedou vlády je to právě on, kdo předkládá prezidentu republiky návrhy na jmenování ostatních členů vlády a jejich přidělení k vedení jednotlivých ministerstev či státních úřadů*, když podle čl. 68 odst. 2 Ústavy prezident republiky členy vlády pověřuje řízením ministerstev nebo jiných úřadů (nikoliv přiděluje).

Obdobně vyjádření, že *Role předsedy vlády je klíčová v procesu tvorby vlády, přičemž prezident má pouze pravomoc jmenovat ty členy vlády, které mu předseda doporučí*, když předseda vlády ostatní členy vlády nedoporučuje, ale navrhuje (čl. 68 odst. 2 Ústavy). Obdobně *Přesto v obou případech prezident své počáteční nesouhlasné postoje překonali a návrhy na jmenování těchto ministrů nakonec schválili*, prezident republiky neschvaluje návrhy, ale jmenuje.

Nepřesné je taktéž, že *Ústavně je existence vlády podmíněna souhlasem dvou klíčových institucí: hlavy státu a parlamentu* (srov. např. čl. 68 odst. 4 Ústavy).

Shodně nepřesné je vyjádření, že *Pokud vláda neobstála v hlasování o důvěře před Poslaneckou sněmovnou a zmíněnou důvěru nezískala, je povinna prostřednictvím předsedy vlády podat demisi do rukou prezidenta republiky, ten bez zbytečných odkladů demisi vlády přijme a pověří ji dle čl. 62. Ústavy ČR vykonáváním jejích funkcí prozatímně až do jmenování vlády nové*, kdy postup podle čl. 62, písm. d) Ústavy není postup obligatorní.

Ne zcela přesné (diplomant však v dalším textu toto reviduje a uvědomuje si znění textu Ústavy) je taktéž ve smyslu čl. 73 odst. 2 Ústavy¹ názor, že *Vláda je povinna podat demisi, pokud Poslanecká sněmovna zamítla žádost o vyslovení důvěry, nebo jí vyslovila nedůvěru.*

Dále diplomant uvádí, že *Ústava ČR ve svém čl. 79 odst. uvádí*, zde chybí konkrétní odstavec.

Z hlediska této kapitoly nutno namítnout, že diplomant nepochybně nepočítal s relevantním počtem dostupných zdrojů k uvedenému tématu, zastoupení odborné literatury by mělo být výraznější širší.

Druhá kapitola diplomové práce nese název *Prezident a jeho pravomoci při sestavování vlády*. Tato druhá kapitola navazuje na kapitulu první, kde tomuto tématu kandidát již částečně věnoval.

Bohužel opakovaně zásadně nesprávně diplomant uvádí, že *Prezident není za výkon své funkce odpovědný, což značí, že při vykonávání rozhodnutí v souladu s Ústavou nečelí sankcím za své činy*, když prezident republiky právně odpovědný je, typicky v rámci tzv. ústavněprávní odpovědnosti (k tomu srov. čl. 65 Ústavy; KUDRNA, Jan. Odpovědnost za akty prezidenta republiky. *Správní právo*. Roč. 46, č. 7-8(2013), s. 386-405).

Obdobně opakuje nepřesnost, že *Jako hlava státu má prezident pravomoc jmenovat předsedu vlády a na jeho doporučení jmenovat členy vlády, což mu dává značný vliv na složení exekutivy*. Shodně, *Podle ústavy prezident republiky vybírá předsedu vlády a na jeho doporučení další členy vlády, kterým následně svěřuje vedení, obvykle ministerstev podle návrhu předsedy vlády (viz čl. 68 odst. 2 Ústavy ČR)*.

Prezident republiky dále nemá pravomoc odvolat předsedu vlády, jak uvádí diplomant v práci na str. 26.

¹ *Vláda podá demisi vždy po ustavující schůzi nově zvolené Poslanecké sněmovny.*

Kandidát nesprávně označuje ústavní zákon o bezpečnosti České republiky jako zákon v citaci č. 74. Označení předsedy vlády jako *premiéra* je dle dikce Ústavy nepřesné označení.

Ne zcela přesné je následující stanovisko diplomanta, že *Zde je definována pravomoc prezidenta republiky jmenovat předsedu vlády a ostatní členy kabinetu, akceptovat jejich demisi, stejně jako odvolávat je a přijímat rezignaci celé vlády.*

Z hlediska této kapitoly nutno stejně jako u předchozí kapitoly namítnout, že diplomant nepracoval s relevantním počtem dostupných zdrojů k uvedenému tématu, zastoupení odborné literatury by mělo být výraznější širší.

Třetí kapitola nese název *historický exkurz do problematiky úřednických vlád na našem území se zaměřením na ústavní listinu z roku 1920*. Tato kapitola je svoji kvalitou akceptovatelná, nicméně diplomant nepracuje s relevantní literaturou, zejména s prvorepublikovými názory právní vědy, což představuje zásadní vadu této dílčí kapitoly.

Čtvrtá kapitola je nazvána *Současné pojetí úřednických vlád*. V této kapitole vedoucí práce shledává diskutabilní, zda lze vládu v demisi označit jako vládu úřednickou, byť tento svůj názor diplomant v dalším textu zpřesňuje a modifikuje.

III.

Pokud jde o formální námitky k předložené diplomové práci kandidáta.

Diplomant neoznačuje přesně název fakulty, kdy ji označuje jako Právnickou fakultu, jedná se však o Fakultu právnickou.

Diplomant svoji práci konzultoval při jejím sepisu, nekonzultoval však svoji práci dostatečně, zejména v rámci své závěrečné fáze.

V práci není jednotná citační norma (srov. např. citace č. 5-7 a cit. č. 4; citace č. 22 a č. 23), některé citace jsou nesprávné (např. č. 48 a č. 51).

Práce obsahuje některé gramatické chyby (např. *mechanismus „Ústavní pojistky“; lze tedy konstatovat, že Ústavodárce vycházel; pravomoc je vázána vždy na součinnost buď senátu; zákonná opatření senátu;*

Podle vyhlášky děkana FPR č. 53D/2021, o státní závěrečné zkoušce – obhajoba diplomové nebo bakalářské práce (čl. VI, odst. 4) platí, že *Diplomová práce překračuje úroveň bakalářské práce rozsahem i hloubkou zpracování; tam, kde je to účelné, se doporučuje pracovat se zahraničními zdroji. Diplomová práce je odborným textem, který má charakter rozsáhlejší teoretické studie, která přináší nový pohled na zadaný problém nebo je fundovanou analýzou zkoumaného problému a variant jeho řešení. Účelem diplomové práce je osvědčit, že diplomant je s to po absolutoriu působit jako odborník v oboru právo, že si osvojil příslušné teoretické znalosti, že je schopen je sám aplikovat a doplňovat. Vlastní text práce zpravidla nepřesahuje 80 stran textu, minimální přípustný rozsah je 50 stran textu za dodržení následujících parametrů: typ písma - Times New Roman; velikost písma – 12; řádkování - 1,5; nastavení okrajů: horní a dolní okraj - 2 cm, levý okraj - 4,5 cm, pravý okraj – 2,5 cm; odstavce odlišený tabulátorem 1,25 cm a číslování od první strany vlastního textu.*

Dle názoru vedoucího práce tyto požadavky ne zcela splňuje, když na konkrétní námítky odkazuje k textu posudku výše, což se odráží v navrhovaném hodnocení diplomové práce.

III.

S ohledem na výše uvedené **doporučuji** diplomovou práci k obhajobě, protože navrhuji hodnocení diplomové práce známkou **dobře až nevyhověl**, kdy finální hodnocení bude zásadně závislé na obhajobě práce, když práce je na samé hranici její obhajitelnosti. Dle názoru vedoucího je obhájení práce nezbytně podmíněno vysokou kvalitou její obhajoby.

IV.

Otázky k obhajobě:

1. Vyjádřete se k systematické odpovědnosti prezidenta republiky, jako ústavního orgánu.
2. Porovnejte ústavní systém Slovenské republiky ve vztahu k tématu diplomové práce.
3. Může prezident republiky ve smyslu nálezu *Melčák* vetovat ústavní zákon?

**JUDr. Vladislav Vnenk, Ph.D.,
vedoucí diplomové práce**